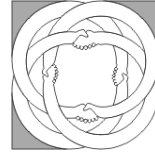

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД НИШ
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
ЗГ-231/15
24.08.2015.год.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

На основу Члана 7. Став 1. алинеја 13. и Члана 23. Став 1. тачка 5. Одлуке о заштитнику грађана (Сл.лист града Ниша, 02/2011), након спроведеног контролног поступка по представкама М. Р. из Ниша, М. В. из Ниша, А. М., М. Ј. и Г. Б. из Ниша и Д. П. из Ниша, у циљу унапређења права грађана и остваривања начела добре управе и владавине права, заштитник грађана упућује ЈКП за производњу и дистрибуцију топлотне енергије "Градска Топлана" у Нишу:

М И Ш Л Љ Е Њ Е

I Ради остваривања заштите на принципу јавности крајњих купаца топлотне енергије, заштитник грађана сматра да је потребно да ЈКП Градска Топлана Ниш, као енергетски субјект који врши производњу и дистрибуцију топлотном енергијом крајњих купаца, изради нови алгоритам потрошене а нефактурисане топлотне енергије за месец у коме је утрошена, што би купцима омогућило праћење остварене потрошње и планирање исплате накнаде за даљинско грејање.

II Потребно је да ЈКП "Градска Топлана" у року од 15 дана од дана пријема овог мишљења обавести заштитника грађана о предузетом.

III Ово мишљење биће објављено на званичној интернет презентацији Града Ниша у одељку заштитника грађана, након уручења ЈКП "Градска Топлана" Ниш.

Образложење :

Заштитнику грађана се у току 2015. год., у односу на претходне грејне сезоне, обратио повећан број грађана и то путем усмених притужби и подношењем представки, а у којима су изражавали незадовољство у односу на начин обрачуна и висину цене топлотне енергије, висину накнаде за испоручену топлотну енергију у појединим месецима, као и у односу на друга питања из надлежности ЈКП "Градска Топлана" Ниш.

Заштитнику грађана се дана 30.01.2015. год. представком обратила М. Р. из Ниша, ул. ..., и у истој се притужила на рад ЈКП "Градска Топлана" Ниш (у даљем тексту : Топлана), истичући при томе да је рачуном за децембар 2014. год. за стан на наведеној адреси, фактурисана топлотна енергија - варијабилни део у износу преко 2.000,00 дин. у односу на претходни рачун 300 % увећаном варијабилном делу, истичући и да Топлана није обавестила кориснике да ће обрачунавати троструки износ варијабилног дела оним корисницима који не уграде калориметре. Затим је навела да је неправилно обрачуната испоручена топлотна енергија у ул. 7 јули, у зградама бр. 38 и 40 где су уведени калориметри, али се обрачун и фактурисање вршило супротно закону, обзиром на то да је број станова у којима су уграђени калориметри мањи од 70%, као и да је разлика у рачунима огромна. Подносиља представке је навела да се Топлани у вези са наведеним обратила захтевом за корекцијом рачуна, али да је њен захтев одбијен.

Заштитник грађана се поступајући по притужби обратио Топлани актима ЗГ-27/15 02.03.2015. и 15.06.2015., са захтевом за изјашњење о наводима притужиље и образложење начина обрачуна испоручене топлотне енергије за децембар 2015. год., и од поменуте је добио обавештење актом бр. 03-2134/3 од 25.06.2015. год. Топлана је обавестила заштитника грађана да је прерасподела топлотне енергије за објекте у којима је уграђена опрема за индивидуално мерење у најмање 70% активних грејних тела у објекту, односно нису сва грејна тела опремљена уређајем за утврђивање сопствене потрошње топлотне енергије, вршена у складу са чл. 9. ст.1. - Модел 4ЕГ Правилника о начину расподеле и обрачуна испоручене топлотне енергије ("Сл.лист града Ниша" 34/2014) Наведеном одредбом вредност корективног коефицијента $K_2=2$ примењивана је код станова који нису опремљени индивидуалним мерачима, на начин да се тако обрачуната вредност множи специфичнином сопственом потрошњом. Марта 2015. год. ступио је на снагу нови Правилник о начину расподеле обрачуна испоручене топлотне енергије ("Сл.лист града Ниша", 22/2015), којим је вредност корективног фактора за грејну сезону 2014/2015 смањена на 1,6, те су по налогу Градског већа, свим корисницима, у складу са чл. 10. ст.1. - Модел 4ЕГ наведеног Правилника, ретроактивно умањени рачуни од почетка грејне сезоне за разлику у корективном фактору, што је по наводима Топлане исказано на априлским рачунима. Топлана даље наводи да сви корисници који уђу у систем индивидуалног мерења добијају могућност плаћања својих рачуна само у периоду испоруке (6 месеци), и тада је кориснику целокупна потрошња за мерни период фактурисана на првом наредном рачуну, док у летњим месецима неће имати варијабилни део рачуна, што је био случај и са зградом у којој је притужиља, па се у том смислу не ради о увећању цене са лицитираним процентима, већ о потрошњи која је направљена у мерном периоду. Топлана је навела да проверу испуњености услова за уградњу опреме врши Топлана пре почетка примене новог начина расподеле, а да су у конкретном објекту испуњени сви услови за примену новог индивидуалног мерења и да прерасподелу топлотне енергије код корисника који уграде опрему врши фирма, наручилац опреме, а избор понуђача опреме доноси Скупштина станара зграде већином, након чега се закључује уговор између Скупштине станара и изабраног понуђача и Топлане.

Заштитнику грађана обратио се дана 03.02.2015. год. представком М. В. из Ниша, и истом се притужио на рад Топлане и Управе за комуналне делатности, енергетику и саобраћај (у даљем тесксту: Управе), због израде одн. усаглашавања са, како је навео, неправилним и незаконитим одлукама о цени грајања од 06.03.2013. год. и 30.08.2013. за грејну сезону 2013/2014. године. Притужитељ је у

представци доставио анализу цене грејања коју је сачинио и навео да сматра да је од 01.08.2013. год. неправилно примењен начин обрачуна испоручене топлотне енергије по утрошку и да је, како истиче, требао бити примењен обрачун по квадратном метру. Притужитељ је даље у представци навео да је Топлана поред неправилног обрачуна трошкова, погрешно обрачунавала цене топлотне енергије, те да исте у грејној сезони 2013/2014. нису биле реалне и да су тиме грађани оштећени.

Заштитник грађана се, поступајући по представци, обратио Топлани актом ЗГ-32/15 од 02.03.2015. год., са захтевом за изјашњење о свим наводима притужиоца, и од поменуте је актом бр. 2013/2 од 18.03.2015. год. добио дана 23.03.2015. год. обавештење у коме изражава став да је притужба неоснована, и образлаже га чињеницом да је на одлуке о утврђивању цена грејања о којима је управа дала мишљење, бр. 1776/2 од 05.03.2013. год. и бр. 5810/2 од 26.08.2013. год., Градско веће дало сагласности бр. 324-13/2013-03 од 06.03.2013. и бр. 1273/1/2013-03 од 30.08.2013. године.

Заштитник грађана се актом ЗГ-32/15 од 24.04.2015. год. обратио са захтевом за изјашњење о наводима из представке Управи, који је ова примила 30.04.2015. год. и на исти доставила изјашњење бр. 1994/2015-09 дана 14.05.2015. год. Управа је изразила став о наводима притужиоца и то у погледу захтева за проверу промене цене грејања од 05.03.2015. год., која је у задатим границама одређеним у Владиној Уредби о начину одређивања највиших и најнижих просечних цена топлотне енергије ("Сл.гласник РС", бр. 37/2013), те да су у складу са чл. 4 Уредбе одређени фиксни трошкови Топлане, који су коришћени при одређивању цене грејања. Управа је даље навела да је Град у грејној сезони 2013/2014. прешао на наплату према утрошку у складу са Тарифним системом (Сл.лист града Ниша, бр. 18/2009), којим је регулисана наплата испоручене топлотне енергије по утрошку и обрачун у прелазном периоду, док се не стекну услови за мерење на нивоу подстанице, сагласно Чл.18. и Чл.19. Тарифног система, који су се у међувремену стекли, као и у складу са обавезама из Трилатералног уговора о коришћењу средстава зајма намењених Програму "Рехабилитација система даљинског грејања у Србији - фаза IV).

Дана 13.05.2015. год. притужитељ је допунио представку копијом свог обраћања Председнику Градског већа у коме је поред осталог навео да је Топлана у рачуну за јануар 2015. наплатила испоручену топлотну енергију по цени за јануар за потрошњу евидентирану од 10.12.2014. до 10.01.2015. јер је 2/3 топлотне енергије потребно било наплатити по цени из децембра 2014. а 1/3 цене по вишој цени из

јануара 2015. год., те је извршена корекција само за кориснике са корективном коефицијентом K2. Такође је навео да сматра да је искључење са ситема грејања могуће, иако то важећим градским прописима није предвиђено, као и да је неопходно постојање уговора између енергетског субјекта и крајњег купца, те да су предлози уговора Топлане крајњим купцима једностранни.

Заштитнику грађана су се дана 05.03.2015. год. обратили притужбом на рад Топлане М. Ј., А. М. и Г. Б., сви из Ниша, и у истој навели да њихове три породице живе у приватној кући која је прикључена на подстаницу суседне стамбене зграде, чији представници врше наплату. Даље притужиоци истичу да су им рачуни за јануар 2015. год. увећани 150% и да су се обратили Топлани али њеним одговором нису били задовољни јер није образложено толико увећање рачуна већ им је уместо тога изложени начини наплате топлотне енергије у периоду од 6 месеци и доложено у периоду од 12 месеци и начин да крајњи купци расподелу својих рачуна учине сами и поделе своје рачуне варијабилног дела на 12 месеци отплате.

Заштитник грађана се поступајући по наведеној притужби три пута обраћао Топлани актима бр. 77/15 од 06.03.2015. , 07.05.2015. и 07.07.2015. и у истима затражио изјашњење о наводима притужбе, образложење обрачунате цене за децембар 2014. и јануар 2015., основ предметног обрачуна, као и допуне добијених информација о томе да ли им је потрошња за фебруар, март и април, расподељена за наплату до 31.07.2015. и да ли је о томе Топлана на прикладан начин обавестила кориснике - крајње купце.

Топлана је доставила заштитнику грађана дана 25.03.2015. акт бр. 01-404/4, дана 18.06.2015. акт бр. 01-404/6 и дана 23.07.2015. акт бр. 01-404/08, и у истима је негирао наводе притужитеља о неправилним рачунима, уз навођење да су корисници којима је варијабилни део рачуна закључно са рачуном за јануар 2015. год. испостављен у пуном износу, били обавештени преко средстава информисања да ће им рачуни за остатак грејне сезоне бити испостављани у износу од 50% потрошње уз нивелацију рачуна закључно са 31.07.2015. год.

Заштитнику грађана дана 25.03.2015. год. Д. П. из Ниша, поднео је представку, у име и по овлашћењу председника 104 скупштине станара стамбених зграда, у којој је истакао угрожавање колективних права и интереса у коришћењу топлотне енергије и притужио се на поступање Топлане и Управе, и то у погледу Топланиног предлога Уговора о преузимању мерача утрошка топлотне енергије, прикључених подстаница и прикључних топловада, затим у

погледу начина обрачуна цене за испоручену топлотну енергију и нетранспарентне политике цена, читавања калориметра у неједнаким интервалима, непоштовања права корисника даљинског грејања одн. потрошача предвиђених чл. 88 и чл. 89 Закона о заштити потрошача (информисање о промени цене и раскид уговора о пружању услуга од општег економског интереса). Подносилац је навео захтев притужитеља за смањење цене услуге, грејања за 10% и примедбе на пословну политику Топлане.

Заштитник грађана се актом ЗГ-96/15 од 24.04.2015. год. обратио Топлани захтевом за изјашњење о наводима притужилаца и доставу доказа о поступању по захтевима истих, на који је Топлана актом бр. 03-2651/5 од 08.05.2015. год. доставио одговор и тражене доказе, као и копију одлуке Надзорног одбора Топлане бр. 3230/5 донете на седници овог органа дана 23.04.2015.

У одлуци Надзорног одбора Топлане образложено је да су опрема и уређаји за дистрибуцију топлотне енергије у власништву Града, док Топлана има право коришћења истих и то искључиво у циљу обављања своје делатности, сагласно одредбама Закона о јавној својини ("Сл. Гласник РС" бр. 72/2011, 88/2013 и 105/2014) којима је одређено да је мрежа непокретна ствар са припацама и да је у јавној својини.

* * *

У циљу сагледавања целисходности предложене мере, потребно је имати у виду правни оквир којим је уређена област топлотне енергије.

Одредбама **Закона о енергетици ("Сл. гласник РС", бр. 145/2014)**, производња, дистрибуција и снабдевање топлотном енергијом, системски је уређена као специфична делатност односно енергетска делатност у којој енергетски субјект обавља делатност снабдевања топлотном енергијом, одн. као снабдевач топлотном енергијом врши снабдевање крајњих купаца топлотне енергије, под условима утврђеним овим законом и прописима које доноси јединица локалне самоуправе, а снабдевач топлотном енергијом и крајњи купац топлотне енергије дужни су да закључе писани уговор о снабдевању топлотном енергијом чији садржај прописује јединица локалне самоуправе.

Одредбама Одлуке о условима и начину снабдевања топлотном енергијом ("Сл.лист Града Ниша" бр. 06/2014) утврђена је обавеза произвођача, дистрибутера и снабдевача топлотне енергије да сачини начин обрачуна накнаде за даљинско грејање.

У складу са одредбама наведених прописа, заштитник грађана упућује ово мишљење, у циљу заштите и унапређења права крајњих купаца топлотне енергије.

Полазећи од стандарда добре управе који не дозвољава нечињење и пасивност, већ тражи активан и ангажован став органа управе одн. јавних установа према обављању послова из свог делокруга и законито вршење истих ради остваривања циља због кога су предузећу дата јавна овлашћења, заштитник грађана предлаже предузимање предложене мере којом би се олакшао положај крајњих купаца топлотне енергије, предупредиле евентуалне повреде њихових права, и код грађана отклонила сумња у непристрасност запослених у јавном предузећу.

Сматрајући да ће спровођењем предложене мере најцелисходније допринети унапређењу и остваривању права грађана, заштитник грађана упућује мишљење, у циљу омогућавања правне сигурности грађана као крајњих купаца топлотне енергије.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Марина Митић